РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Заместник-министър на земеделието, храните и горите

……

…… 2019 г.

ДО
МИНИСТЪРА НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО,
ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
Г-Н РУМЕН ПОРОЖАНОВ

ОДОБРИЛ,
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО,
ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ:
РУМЕН ПОРОЖАНОВ

Д О К Л А Д

от Вергиния Кръстева – заместник-министър на земеделието, храните и горите

Относно: Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

На основание чл. 38а, ал. 4 от Закона за подпомагане на земеделските производители внасям за издаване Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания, обн., ДВ, бр. 16 от 2015 г., (Наредба № 3/2015 г.).

В резултат на направения към 1 август 2018 г. политически избор за промяна в схемите за директно подпомагане, обвързани с производството, които прилага страната и с цел гарантиране успешното прилагане на схемите за директни плащания през кампания 2019, възникна необходимост от определени промени в действащото законодателство в областта на директната подкрепа, и по-конкретно в Наредбите, определящи условията за допустимост и правилата за прилагане на схемите за обвързано с производството подпомагане - Наредба № 3 от 17 февруари 2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания и Наредба № 5 от 27 февруари 2009 г. за условията и реда за подаване на заявления по схеми и мерки за директни плащания (Наредба № 5/2009 г.).

Промените в схемите за обвързана подкрепа, които страната ни прилага, бяха представени пред браншовите организации и подробно дискутирани с тях през юли 2018 г., като съответните политически решения бяха взети с широката подкрепа на асоциациите в сектор Земеделие и бяха официално нотифицирани до Европейската комисия (ЕК) на 1 август 2018 г. Същите ще влязат в сила от кампания по директни плащания 2019.

Предвид гореизложеното със Заповед № РД 09-931/18.10.2018 г. на министъра на земеделието, храните и горите беше създадена Работна група с участието на експерти от Министерството на земеделието, храните и горите, Държавен фонд „Земеделие“ – Разплащателна агенция (ДФЗ-РА) и Българската агенция по безопасност на храните с цел обсъждане на необходимите изменения и представяне за одобрение на министъра на земеделието, храните и горите на проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания, включващ и необходимите промени в Наредба № 5 от 2009 г. за условията и реда за подаване на заявления по схеми и мерки за директни плащания. На своите заседания Работната група проведе задълбочено обсъждане относно имплементирането на нотифицираните пред ЕК параметри по схемите в горецитираните нормативни актове чрез формулиране в правни норми на условията и изискванията за прилагането им. Изготвеният въз основа на горепосочените дебати проект беше изработен при зачитане на принципите на необходимост, обоснованост, предвидимост, откритост, съгласуваност, субсидиарност, пропорционалност и стабилност и отразява в най-пълна степен резултатите от дискусията със сектора във връзка с политическите избори на България от 2018 г.

С проекта на Наредба се предлага промяна в чл. 18 от Наредба № 3/2015 г., отразяваща измененията в наименованията на част от схемите, както и въвеждането на нови схеми за обвързана подкрепа. Съгласно горецитирания текст за кампания 2019 ще се прилагат следните схеми за обвързано с производството подпомагане:

- схема за обвързано подпомагане за млечни крави;

- схема за обвързано подпомагане за млечни крави под селекционен контрол;

- схема за обвързано подпомагане за млечни крави в планински райони (5 – 9 животни);

- схема за обвързано подпомагане за месодайни крави и/или юници;

- схема за обвързано подпомагане за месодайни крави под селекционен контрол;

- схема за обвързано подпомагане за овце-майки и/или кози-майки в планински райони (10 – 49 животни);

- схема за обвързано подпомагане за овце-майки и/или кози-майки под селекционен контрол;

- схема за обвързано подпомагане за биволи;

- схема за обвързано подпомагане за плодове (основна група);

- схема за обвързано подпомагане за плодове (сливи и десертно грозде);

- схема за обвързано подпомагане за зеленчуци (домати, краставици, корнишони и патладжан);

- схема за обвързано подпомагане за зеленчуци (пипер);

- схема за обвързано подпомагане за зеленчуци (картофи, лук и чесън);

- схема за обвързано подпомагане за зеленчуци (моркови, зеле, дини и пъпеши);

- схема за обвързано подпомагане за оранжерийни зеленчуци;

- схема за обвързано подпомагане за протеинови култури.

С оглед нотифицираните на 01 август 2018 г. до ЕК изменения в схемите за обвързано подпомагане за животни с проекта се предлагат три вида промени:

1. промяна в модела на диференцирано подпомагане, която се изразява в отпадането му при Схемата за обвързана подкрепа за биволи и регламентирането в чл. 28 на прилагането на модулиран размер на подпомагането:

- за първите 30 (включително) допустими животни на всички стопанства и за над 30-ото допустимо животно при спазване на съотношението между двата размера на подпомагане: 1,1:1 по Схемата за обвързано подпомагане за млечни крави, по Схемата за обвързано подпомагане за млечни крави под селекционен контрол, по Схемата за обвързано подпомагане за месодайни крави и/или юници и по Схемата за обвързано подпомагане за месодайни крави под селекционен контрол. Съответно модулацията по чл. 19, ал. 5 и чл. 20, ал. 5 се отменя, а в чл. 28, ал. 2 референцията към чл. 18, т . 8 се заличава;

- за първите 100 (включително) допустими животни за всички стопанства и за над 100-ото допустимо животно при спазване на съотношението между двата размера на подпомагане: 1,1:1 по Схемата за обвързано подпомагане за овце-майки и/или кози-майки под селекционен контрол;

2. промяна в начина на доказване на реализация при схемите за обвързана подкрепа на месодайни животни – досегашното изискване за наличие на новорегистрирани приплоди в стопанството на кандидата се заменя с изискването по чл. 20 за реализация на животни на пазара, съответстващи най-малко на 0,2 животни на допустимо за подпомагане по схемата животно по Схемата за обвързано подпомагане за месодайни крави и/или юници, по чл. 21 за реализация на животни на пазара, съответстващи на най-малко на 0,25 животни на допустимо за подпомагане по схемата

животно по Схемата за обвързано подпомагане за месодайни крави под селекционен контрол, както и по чл. 23, ал. 4, т. 2 за месодайни породи овце и кози за реализация на животни на пазара, съответстващи на най-малко 0.5 животни на допустимо животно, за периода от 1 октомври на предходната година до 30 септември на годината на кандидатстване. За целта се въвеждат и съответните дефиниции в §1, т. 15-19 от Допълнителната разпоредба;

3. промяна в изискваните добиви от мляко от допустимо животно, респективно изискване за реализация на пазара на допустимо животно по отношение количеството мляко/брой животни и по отношение породите и предназначението на животните:

– по Схемата за обвързано подпомагане за млечни крави под селекционен контрол се предвижда реализация от поне 1 500 кг. мляко и/или млечни продукти в еквивалент мляко за застрашените от изчезване породи и породите с комбинирано използване;

- по Схемата за обвързано подпомагане за овце-майки и кози-майки под селекционен контрол по чл. 23, ал. 4, т. 1 се предвижда реализация на пазара за млечни породи овце и кози най-малко на 70 кг. мляко и/или еквивалентни млечни продукти на допустимо животно, или най-малко на 35 кг мляко и/или еквивалентни млечни продукти и реализирани на пазара 0.2 животни на допустимо животно, а за автохтонните породи овце и кози по чл. 23, ал. 4, т. 3 - най-малко на 0.2 животни на допустимо за подпомагане животно или 35 кг мляко и/или еквивалентни млечни продукти.

С оглед гореизложеното се актуализират Списъкът на застрашените от изчезване и комбинирани породи говеда под селекционен контрол по Приложение № 6 към чл. 19а, ал. 4, както и Списъкът на млечните породи овце и кози под селекционен контрол, и Списъкът на породите овце и кози, ползвани за месо, под селекционен контрол по Приложение № 7 към чл. 23, ал. 4, т. 1, 2 и 3.

С изготвения проект на нормативен акт в чл. 25, ал. 1, т. 2 и чл. 39, ал. 3, т. 2 се пояснява, че замяната на животни се заявява писмено от кандидата лично или чрез упълномощено с нотариално пълномощно лице с цел избягване на случаи, при които замяната се заявява по пощата.

В чл. 27а, ал. 3 и 4 се осигурява предоставянето на списъци и регистри между съответните администрации в определения за целта срок с оглед извършването на необходимите проверки по заявленията за подпомагане. Така на основание горецитираните разпоредби Българската агенция по безопасност на храните следва да предоставя на ДФЗ – РА до 31 октомври в годината на кандидатстване актуална извадка от списъци и регистри за доказване на директните продажби, а Министерството

на земеделието, храните и горите ще предоставя на ДФЗ – РА в гореуказания срок списък на земеделските стопани, регистрирани съгласно условията на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани и подали декларация като производители на първични фуражи.

С чл. 27б от проекта се определя кои са допустимите документи за доказване реализация по схемите за месодайни животни. Съгласно ал. 1 от същия реализация по чл. 20, чл. 21 и чл. 23, ал. 4, т. 2 ще се доказва с:

- фактури, когато земеделските стопани са търговци по смисъла на чл. 1 от Търговския закон;

- документи с реквизитите по чл. 6, ал. 1 от Закона за счетоводството, когато земеделските стопани са лица по чл. 9, ал. 2 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица;

- приемно-предавателни протоколи между земеделския стопанин и кланица с реквизитите по чл. 6, ал. 1 от Закона за счетоводството за клане на ишлеме и фактури за услуга, издадени от кланицата.

На основание ал. 2 гореизброените документи няма да се изискват при затворен цикъл на производство.

Алинея 3 от горецитираната разпоредба постановява при придвижване на животни на територията на страната, включително при затворен цикъл на производство, ДФЗ–РА да извършва проверка в интегрираната информационна система на БАБХ Ветис, а при търговия в ЕС и износ на живи животни да извършва проверка въз основа на сертификат за вътрешна търговия в ЕС и/или за здравословно състояние при износ, предоставен от кандидата.

С ал. 4 се предвижда изискването документите да бъдат издадени в периода от 1 октомври на предходната година до 30 септември на годината на кандидатстване.

Алинея 5 регламентира възможност документите да бъдат предоставени от страна на ДФЗ – РА на Националната агенция за приходите за проверка.

С проекта се създава чл. 27в, с ал. 1 от който се въвежда изискването кандидатите по Схемата за обвързано подпомагане за млечни крави, Схемата за обвързано подпомагане за млечни крави под селекционен контрол, Схемата за обвързано подпомагане за месодайни крави и/или юници, Схемата за обвързано подпомагане за месодайни крави под селекционен контрол, Схемата за обвързано подпомагане за овце-майки и/или кози-майки под селекционен контрол и Схемата за обвързано подпомагане за биволи да удостоверяват реализираните количества мляко и/или млечни продукти в еквивалент мляко или реализираните на пазара животни, като

към документите по чл. 27а, ал.1 и чл. 27б, ал.1 представят декларация и опис на документите по образец, утвърден от изпълнителния директор на ДФЗ – РА.

На основание ал. 2 от същата правна норма когато земеделските стопани кандидатстват едновременно по повече от една от горепосочените схеми, следва да отбележат в декларацията по ал. 1 по коя схема представят всеки документ.

Алинея 3 от тази разпоредба постановява кандидатите по Схемата за обвързано подпомагане за месодайни крави и/или юници, Схемата за обвързано подпомагане за месодайни крави под селекционен контрол, Схемата за обвързано подпомагане за овце-майки и/или кози-майки под селекционен контрол да описват документите по ал.1, като към всеки документ посочат номер на ветеринарномедицинското свидетелство за придвижване на животни, за което документът се отнася.

В чл. 27в, ал. 4 се предвижда документите, декларациите и описът по ал. 1 да се подават лично или чрез представител, упълномощен с нотариално заверено пълномощно в периода 5 до 31 октомври в годината на кандидатстване в съответната областна дирекция на ДФЗ – РА по постоянен адрес на кандидата – физическо лице, или адрес на управление на кандидата – юридическо лице или едноличен търговец. С оглед създаването на тази хоризонталната разпоредба се заличава същото изискване по чл. 27а, ал. 2.

Във връзка с промените в изпратената до ЕК към 01 август 2018 г. нотификация по схемите за обвързано подпомагане в сектор Плодове и зеленчуци с проекта се предлагат следните изменения и допълнения:

1. Променя се обхватът на културите в схемите за обвързана директна подкрепа за зеленчуци, без да се променят условията за подпомагане, като за кампания 2019 ще се прилагат Схема за обвързано подпомагане за зеленчуци (домати, краставици, корнишони и патладжан), Схема за обвързано подпомагане за зеленчуци (пипер), Схема за обвързано подпомагане за зеленчуци (картофи, кромид лук и чесън) и Схема за обвързано подпомагане за зеленчуци (моркови, зеле, дини и пъпеши);

2 . Съгласно Приложение 5 се занижават изискваните добиви при част от схемите за обвързано подпомагане за плодове и зеленчуци по чл. 29, чл. 29а и чл. 31, а именно изискваните за реализация на пазара добиви за ябълки, круши и вишни по Схемата за обвързано подпомагане за плодове (основна група), изискваният за реализация на пазара добив за сливи по Схемата за обвързано подпомагане за плодове (сливи и десертно грозде), както и изискваните за реализация на пазара средни добиви за домати и краставици по Схемата за обвързано подпомагане за оранжерийни зеленчуци.

В чл. 43, ал. 1 се създава референция към чл. 60 от Регламент (ЕС) № 1306/2013, предвиждащ, че не се дава никакво предимство на физическо или юридическо лице, за които е установено, че условията, необходими за получаване на такива предимства, са създадени изкуствено, като се регламентира правомощие за ДФЗ-РА да извършва административни проверки за спазването на горецитираното изискване от законодателството на ЕС.

Във връзка с нотифицираните към 01 август 2018 г. изменения в схемите за обвързано подпомагане, които прилага България от 2019 г., в чл. 1 от Наредба № 5/2009 г. се отразяват необходимите промени в наименованията на част от схемите, както и въвеждането на новите схеми за обвързана подкрепа.

В чл. 3, ал. 1, т. 13 се предвижда възможност за кандидатите за директни плащания да предоставят адрес на електронна поща, с цел преминаване към комуникация между тях и Държавен фонд „Земеделие“ – Разплащателна агенция по електронен път.

В чл. 10, ал. 2 и ал. 8 се регламентира да отпадне един от екземплярите на заявлението за подпомагане, които се разпечатват след приключване въвеждането на данните – този за Общинската служба по земеделие, с цел намаляване потреблението на хартия, както и редуциране на необходимите ресурси за поддържане на архив, а в чл. 7, ал. 6 в екземпляра за кандидата – разпечатването на карти на блоковете на земеделски стопанства. Гореупоменатата възможност се запазва при изявено от кандидата изрично желание за разпечатване на карти.

Член 10б отразява промените във връзка с уведомяването на граждани в Административнопроцесуалния кодекс, като предвижда Държавен фонд "Земеделие" – Разплащателна агенция да уведомява кандидата чрез уведомително писмо за извършените оторизации по схемите и мерките за подпомагане по реда на АПК. Когато уведомленията не са свързани с издаването на индивидуални административни актове, проектът предвижда ДФЗ-РА да публикува на интернет страницата си съобщение, с което информира кандидатите да проверят в Системата за електронни услуги за наличие на нова информация по администрирането на подадените от тях заявления за подпомагане. Такова съобщение ще се поставя и на видно място в съответната Общинска служба по земеделие, Областна дирекция „Земеделие“ и Областна дирекция на ДФЗ-РА. Когато кандидатът е посочил адрес на електронна поща по чл. 3, ал. 1, т.13, информацията ще се изпраща и на този адрес.

Член 9, ал. 3 и чл. 11, ал. 5 се отменят с оглед необходимостта от синхронизиране на текстовете от Наредбата с приложимата практика по прием на заявленията.

Промените в чл. 14, касаещи оттеглянето на заявление и на една или повече схеми от него, произтичат от чл. 3 от Регламент за изпълнение № (ЕС) 809/2014 на Комисията от 17 юли 2014 година за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол, мерките за развитие на селските райони и кръстосаното съответствие и целят осигуряване на възможност за оттегляне от страна на кандидатите в случаите, когато са уведомени за наличие на застъпвания по отношение на парцели, в които такива не са налице и когато е генериран контролен лист, и са налице резултати от извършена проверка на място, при която не са установени несъответствия по отношение парцелите и животните, които са обект на проверка.

С цел намаляване на административната тежест за кандидатите и за администрацията в чл. 17 се предвижда да отпадне изпращането на уведомителни писма от ДФЗ-РА до кандидатите, съответно явяването на кандидатите за подаване на декларация за предоставени документи за застъпените площи, като за разрешаване на установените застъпвания се използва информацията, предоставяна от МЗХГ до ДФЗ по реда на чл. 41, ал. 5 от ЗПЗП.

С проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3/2015 г. се прецизират текстовете на чл. 4, ал. 2, чл. 19а, ал. 2, т. 6, и чл. 19а, ал. 5,чл. 21, ал. 5, чл. 27, ал. 3 и 4, чл. 27а, ал. 6, чл. 32, ал. 1 и ал. 5, чл. 33, ал. 1, чл. 34, ал. 1, чл. 37, ал. 2, т. 1 и 3, чл. 43, ал. 1, т. 3 и ал. 2, § 1, т. 9 и т. 10 от Допълнителната разпоредба, Приложение 6 и Методиката в Приложение 8 към чл. 27а, ал. 4 от Наредба № 3/2015 г., както и чл. 7, ал. 3, т. 2, чл. 11, ал. 3,, т. 1 и 3, чл. 13, ал. 2 и Приложението от Наредба 5/2009 г. С част от предложенията се поправят фактически грешки във визираните текстове, с други се извършват референции към националната правна уредба, правят се препратки към действащо законодателство на ЕС, относимо към съответната материя, трети допълват празноти или неясноти в текста, на места определени правно-технически изрази са заменени с други. По този начин е постигнато редакционно и смислово прецизиране на съответните разпоредби, с което цялостният проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3/2015 г. става по-ясен, правно-юридически издържан, добре структуриран и последователен.

Предложеният проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания беше представен на проведената на 11.01.2019 г. в сградата на Министерството на земеделието, храните и горите среща с асоциации в сектор Земеделие, на която участваха заинтересованите страни. Представителите на животновъдния бранш и на

производителите на плодове и зеленчуци получиха възможност да изразят становища по предложението за нормативен акт, като за проведеното заседание беше съставен протокол. По този начин е спазена разпоредбата на чл. 26, ал. 2 от Закона за нормативните актове (ЗНА), съгласно който в процеса по изработване на проект на нормативен акт се провеждат обществени консултации с гражданите и юридическите лица.

Предложената Наредба няма да ангажира допълнителен финансов ресурс, тъй като схемите за директно подпомагане, в т.ч. и схемите за обвързана подкрепа се финансират със средства от Европейският фонд за гарантиране в земеделието (ЕФГЗ) и са предварително определени за България за периода 2015-2020 г. в Приложение II и III на Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския Парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на правила за директни плащания за земеделски стопани по схеми за подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕО) № 637/2008 на Съвета и Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета.

С Наредбата не се транспонират актове от правото на Европейския съюз, поради което не е приложена таблица за съответствие с правото на Европейския съюз.

На основание чл. 26, ал. 3 и 4 от ЗНА, проектът на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания и докладът към нея са публикувани за обществена консултация на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерството на земеделието, храните и горите за срок от 30 дни.

Справката за отразяване на постъпилите предложения от обществените консултации заедно с обосновка за неприетите предложения е публикувана на интернет страницата на Министерството на земеделието, храните и горите и на Портала за обществени консултации.

На основание чл. 28, ал. 2, т. 5 от ЗНА, докладът към нормативния акт съдържа анализ за съответствие с правото на Европейския съюз. По отношение регламентирането на директните плащания на ниво ЕС меродавни са Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на правила за директни плащания за земеделски стопани по схеми за подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕО) № 637/2008 на Съвета и Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета (Регламент (ЕС) № 1307/2013) и делегиран Регламент (ЕС) № 639/2014 на Комисията от 11 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на правила за директни плащания за земеделски стопани по схеми за подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика и за изменение на

приложение X към същия регламент (Регламент (ЕС) № 639/2014). Видно от Регламент (ЕС) № 1307/2013, правилата, уреждащи предоставянето на обвързана подкрепа, са разписани в чл. 52-55 от същия, а в Регламент (ЕС) № 639/2014 изискванията за обвързано с производството подпомагане са регламентирани в чл. 51-55. Приложими към всички схеми за директни плащания, в т.ч. и за схемите за обвързана подкрепа са и правилата за активен фермер, инкорпорирани в чл. 9 от Регламент (ЕС) № 1307/2013 и чл. 13 от делегиран Регламент (ЕС) № 639/2014. Постигането на по-ефективна директна подкрепа на фермерите беше една от най-важните цели на реформата на Общата селскостопанска политика. Прилагането в ЕС на предходните схеми за подпомагане с директни плащания показа, че в някои случаи бенефициенти на директните плащания са лица, чиято основна дейност не е упражняване на селскостопанска дейност или селскостопанската дейност е незначителна част от стопанската дейност на лицето. Идеята за по-справедливо подпомагане предполага тези лица да бъдат изключени от субсидиране с директни плащания. По тази причина в настоящия програмен период директните плащания се отпускат само на активни фермери. Основните характеристики на дефиницията за активен фермер са разписани в горепосочените разпоредби от базовия и прилагащ Регламент, уреждащи директната подкрепа. В националната правна уредба понятието „активен фермер“ е въведено в чл. 38б от Закона за подпомагане на земеделските производители. Както всички останали бенефициенти на директните плащания, така и кандидатите за подпомагане по схемата за обвързана подкрепа в България следва да отговарят на определените в него изисквания, с цел справедливо отпускане на субсидии по линия на директните плащания.

Видно от чл. 52, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1307/2013, млякото и млечните продукти, говеждото и телешко месо, овчето и козето месо, плодовете и зеленчуците, протеиновите култури са сред допустимите за отпускане на обвързани директни плащания сектори и производства.

Държавата в лицето на Министерството на земеделието, храните и горите, както и браншът определят животновъдството и сектора на плодове и зеленчуци като особено важни по икономически, социални и екологични причини, като същевременно статистическите данни показват, че тези селскостопански сектори претърпяват трудности, което е в съответствие с чл. 52, параграф 3 от горепосочения Регламент и чл. 52, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 639/2014.

По чл. 52, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 1307/2013 обвързаното с производството подпомагане представлява схема за ограничаване на производството под формата на годишно плащане въз основа на определени площи и добиви или определен брой животни и се предоставя при спазване на финансовите тавани, които

държавите членки определят за всяка мярка и съобщават на Комисията, което е отразено като изискване в нотификацията от страна на България по съответните схеми за обвързана подкрепа, в която са уточнени параметрите по отношение на бюджет, брой животни, площи и добиви.

На основание чл. 52, параграф 8 от Регламент (ЕС) № 1307/2013 всяко обвързано с производството подпомагане следва да съответства на другите мерки и политики на ЕС. Съгласно чл. 54, параграф 2, б. „а“ от делегиран Регламент (ЕС) № 639/2014 държавите членки гарантират съответствието между мерките за обвързано с производството подпомагане и мерките, прилагани съобразно други мерки и политики на Съюза. За целите на съблюдаването на това изискване чл. 54 от Регламент (ЕС) № 1307/2013 и чл. 67 от делегиран Регламент (ЕС) № 639/2014 предвиждат задължение за държавите членки да нотифицират в съответните срокове ЕК относно всички параметри на схемите за обвързано подпомагане. Нотификациите на държавите членки са предмет на изчерпателен преглед от страна на ЕК за спазване на всички изисквания на законодателството на ЕС в областта на обвързаната подкрепа, като в случай на евентуално несъответствие Комисията стартира официална процедура за нарушение. С оглед правомощията й, предоставени по чл. 17, параграф 1 от Договора за Европейския съюз, по силата на който Комисията съблюдава прилагането на правото на Съюза под контрола на Съда на Европейския съюз и изпълнява бюджета и управлява програмите, самата тя се явява гарант за ефективното и целенасочено използване на средствата на Съюза и за избягване на двойното финансиране по подобни инструменти за подпомагане.

На основание чл. 53, параграф 2 от Регламент 1307/2013 държавите членки, сред които и България, могат да решат да използват до 13% от годишния национален таван в приложение II от същия, при условие, че до 31 декември 2014 г. прилагат схемата за единно плащане на площ по Регламент № (ЕО) 73/2009. Ключово искане на България по време на реформата в Общата селскостопанска политика през 2013 г. беше включване в базовия акт на законодателството на ЕС, регламентиращо директните плащания, на горепосочената възможност, с оглед което ползването й беше едно от основните политически решения на страната при националния избор след реформата през 2014 г. България се възползва и от възможността, предоставена по чл. 53, параграф 3 от същия Регламент, съгласно който процентът на годишния национален таван може да бъде увеличен с до два процентни пункта при условие, че се използват най-малко 2 % от годишния национален таван, за подпомагане на производството на протеинови култури.

По реда на чл. 54 държавите членки уведомяват ЕК за решенията си във връзка с обвързаната подкрепа до посочените в него дати. България е извършила съответните нотификации в указания срок – 1 август всяка година. Член 55 от Регламент (ЕС) № 1307/2013 и чл. 55 от делегиран Регламент (ЕС) № 639/2014 визират правомощия на Европейската комисия.

Съгласно чл. 53, параграф 2 от делегиран Регламент (ЕС) № 639/2014 площите, добивите и броят на животните по член 52, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 1307/2013 се определят на регионално или секторно равнище от държавите членки. Те отразяват максималния добив, максималната обработваема площ или максималния брой животни в целевия регион или сектор за най-малко една година през петгодишния период, предхождащ годината на решението да се прилага обвързана подкрепа, което е спазено като изискване от страна на България с изпратената до ЕК нотификация по обвързаното с производството подпомагане.

Държавите членки могат да решат да прилагат модулирани размери за единица по отношение на определени категории земеделски стопани или на равнището на земеделските стопанства. България се е възползвала от тази опция, видно от разпоредбите на чл. 28-30в от Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 3/2015 г.

По чл. 53, параграф 4 когато мярката за обвързано с производството подпомагане се отнася за едър рогат добитък и/или овце и кози, държавите членки определят като условие за допустимост за подпомагане изискванията за идентификация и регистрация на животните, предвидени съответно в Регламент (ЕО) № 1760/2000 на Европейския парламент и на Съвета или Регламент (ЕО) № 21/2004 на Съвета. Изискването е спазено от България във всички разпоредби от Наредба № 3/2015 г., касаещи обвързаната подкрепа за съответните видове животни.

На основание чл. 53, параграф 5 държавите членки не могат да отпускат обвързано с производството подпомагане за площи, които не отговарят на условията за подпомагане по смисъла на член 32, параграфи 2, 3 и 4 от Регламент (ЕС) № 1307/2013, което също е посочено във всички разпоредби от Наредбата, регламентиращи условията за допустимост по схемите за обвързани директни плащания за плодове и зеленчуци, и протеинови култури.

Същевременно, видно от заключителната част на всеки Регламент, Регламентите са задължителни в своята цялост и се прилагат пряко във всички държави членки. Прякото приложение предполага да не се инкорпорират в националното законодателство текстове, въведени с Регламент. В определени случаи държавите членки могат или следва да приемат национални решения по определени въпроси,

респективно същите трябва да намерят своето място в национален акт, съобразно изискванията на съответната правна уредба. При всички положения законодателството на ЕС, уреждащо обвързаната подкрепа, предоставя свобода на държавите членки да приемат национални решения в тази област, като отчетат нуждите и спецификите на своето земеделие.

В конкретния случай с разписването на параметрите на схемите за обвързано подпомагане, критериите за допустимост са определени при отчитане в най-голяма степен на държавния и обществения интерес и пълно съблюдаване изискванията на законодателството на ЕС, регламентиращо обвързаната подкрепа.

В изпълнение на чл. 20 от ЗНА, Министерството на земеделието, храните и горите базира своите национални решения за промяна в схемите за обвързана подкрепа за кампания 2019 въз основа на следната предварителна оценка на въздействието:

Анализът на прилагането на схемите за обвързано с производството подпомагане в сектор „Животновъдство“ показа необходимостта от насочване на субсидии по недискриминационни изисквания, произтичащи от обективните потребности на сектора. Прилаганите до 2018 г. схеми за обвързана подкрепа в сектор „Животновъдство“ бяха обвързани с реализация на продукция (мляко или новородени животни, регистрирани в стопанството на бенефициента), с изключение на схемите за подпомагане на животни в планинските райони и овцете-майки и козите-майки под селекционен контрол от автохтонни породи. От кампания 2019 се предвижда изискването за реализация на продукция да бъде въведено и за животните от автохтонни породи от рода на овцете и козите, които са под селекционен контрол, като по този начин се цели постигане на равнопоставеност на земеделските стопани, по отношение на изискванията към отглежданите от тях животни, независимо от породата и предназначението им. Въвеждането на това изискване за подпомагане ще е приложимо за около 110 000 животни, които представляват около 30% от заявяваните животни по схемата. Същевременно поради факта, че автохтонните породи животни са националният генофонд на страната, формиращ биологичното разнообразие не само в страната, но и в ЕС, предвид локалното им адаптиране, технологията на отглеждане, ниската им млечна продуктивност и запазване на популацията, изискванията при определяне на критериите за доказване на реализация на продукция за този вид животни са по-облекчени от останалите породи. От кампания 2019 са въведени по-гъвкави възможности за реализация на продукция от овце-майки и кози-майки под селекционен контрол, включително и от автохтонни породи, които дават възможност на земеделските стопани да докажат реализираната от тях продукция от месо и мляко, съобразно предназначението на животните, производствените програми на

стопанствата и технологията на отглеждане на животните. През 2017 и 2018 г. за да получат подпомагане по Схемата за дребни преживни животни под селекционен контрол, земеделските стопани, отглеждащи млечни породи овце и кози, трябваше да докажат реализация на пазара на мляко на най-малко 70 кг. мляко и/или млечни продукти в еквивалент мляко за всяко заявено за подпомагане животно. От кампания 2019 земеделските стопани ще имат и опционална възможност за доказване на реализация от млечни породи овце и кози, като трябва да докажат чрез определените в Наредба №3/2015 г. документи, реализация на пазара на най-малко 35 кг. мляко и/или млечни продукти в еквивалент мляко от допустимо за подпомагане животно и 0,2 броя животни на допустимо за подпомагане животно. За животните от автохтонни породи тази възможност е алтернативно приложима, като ще имат възможност за доказване на реализация на продукция на мляко и/ или млечни продукти в еквивалент мляко от 35 кг. на допустимо за подпомагане животно или 0,2 реализирани на пазара животни. За животните от месодайни породи овце и кози под селекционен контрол необходимата реализация за едно допустимо за подпомагане животно е определена на 0,5 животни. Надграждането на подхода за реализация на животните от месодайни породи чрез замяна на критерия за отчитане на новородените животни в стопанството с пазарна реализация на животни е свързано с по-целенасочено подпомагане, ориентирано към резултати. Предвижда се този вид реализация да се извършва и отчита в съответствие с ветеринарномедицинските изисквания за придвижване, транспортиране, обмен, търговия, изнасяне или пускане на пазара на животни по Закона за ветеринарномедицинската дейност. С цел намаляване на административната тежест, за земеделските стопани се предвижда документите за придвижване на животни да се предоставят по електронен път от БАБХ на ДФЗ за извършване на необходимите административни проверки. Земеделските стопани ще имат задължението да предоставят единствено счетоводните документи (фактури, касови бележки и документите по чл.6, ал.1 от Закона за счетоводството) за реализираните на пазара животни. Въвеждането на изискването за реализация на пазара на животни ще бъде приложимо за около 26 000 броя животни, което представлява около 7 % от общия броя животни за месо, заявени по схемата през кампания 2018 и автохтонните породи животни с предназначение за месо.

Следвайки последователността на политиката за недопускане на дискриминационни условия за подпомагане на земеделските стопани от кампания 2019, се предвижда въвеждане на изискване за доказване на реализация на мляко от застрашените от изчезване породи говеда, заявявани за подпомагане по Схемата за млечни крави под селекционен контрол. За животните от тези породи се въвежда

изискване за реализация на мляко, съответстващо най-малко на 1500 кг. мляко и/или млечни продукти в еквивалент мляко на едно на допустимо за подпомагане животно по схемата.

Същевременно се въвеждат облекчени условия за земеделските стопани, които отглеждат крави от комбинирани породи, за които земеделските стопани ще трябва да доказват реализация на мляко и/или млечни продукти от 1 500 кг. за едно допустимо за подпомагане животно, вместо изискваните през кампания 2017 и 2018 – 4000 кг.

Следвайки подхода за надграждане на изискванията за реализация, ориентирана към резултати, от кампания 2019 земеделските стопани, отглеждащи месодайни говеда, ще трябва да доказват реализация на пазара на животни, съответстваща най-малко на 0,25 животни за месодайните крави под селекционен контрол или 0,2 животни за месодайните крави и/или юници, които не са под селекционен контрол. Документите за реализация са идентични с тези по схемата за овце-майки и кози-майки под селекционен контрол. Промяната в начина на доказване на реализация от месодайни говеда е насочена към около 6 400 броя бенефициенти, които през 2018 година са заявили подпомагане 157 206 броя животни.

Във основа на изготвения анализ, на база на данните от кампания 2017 и 2018 по отношение на нивото на подкрепа на земеделските стопанства в сектор „Животновъдство“ по отделните схеми за обвързаното с производството подпомагане, беше адаптиран моделът на подкрепа, съобразно необходимостта от допълнително подпомагане до нивото на запазване на устойчивостта на стопанствата.

При отчитане на новите условия и в търсене на възможности за по-балансирано подпомагане на земеделските стопанства и предвид структурните различия в животновъдния сектор, от 2017 г. България прилага различен размер подкрепа на земеделските стопанства, чрез въвеждане на модулирана ставка. Границата на модулацията е определена на база на общата структура на земеделските стопанства (брой стопанства с брой животни), като е съобразена с обхвата на схемите за обвързана подкрепа и минималния брой животни допустими за подпомагане по отделните схеми.

Коефициентът на завишение на подпомагането при определяне на модулираната ставка е базиран на факторите за ефективност и рентабилност на земеделските стопанствата в отделните структурни диапазони, с цел гарантиране на необходимото ниво на допълване на доходите на земеделските стопани за осигуряване на тяхната устойчивост.

Същевременно България преразгледа и нивото на подпомагане в отделните стопанства, като отчете постигнатата степен на устойчивост и в тази връзка преразгледа праговете на модулация и размера на подпомагането. Новият модел на

прилагане на модулация при схемите за обвързана подкрепа за животни е изграден на база на необходимостта от насърчаване на малките и средни стопанства, чрез по-балансирано разпределение на подкрепата към тях. Структурата, категоризацията и размерът на подпомагането на стопанствата, за които се предвижда по-високо ниво на подкрепа включва: завишен размер на подпомагането с 10% за първите 30 животни (говеда – млечни и месодайни) от всички стопанства, допустими за подпомагане по схемите за обвързана подкрепа, с изключение на животните в планинските райони, за които е обособена самостоятелна схема, чрез която се осигурява необходимото ниво на подкрепа.

С цел намаляване на административната тежест от 2019 г. отпада ограничението за горен праг на подпомагане на животните по схемите за млечни крави и месодайни крави и юници, който през кампания 2017 и 2018 беше с таван на подпомагането до 250-тото животно. Анализът на данните показва, че през 2018 г. от това ограничение са засегнати едва 16 стопанства по двете схеми и 939 броя животни.

В резултат на адаптирането на нивото на подпомагане чрез промяна на параметрите на модулацията 62 % от земеделските стопани по Схемата за млечни крави и 80% от земеделските стопани по Схемата за месодайни крави и/или юници ще получат завишен размер на подпомагането за първите 30 животни, заявени за подпомагане по схемата.

При схемите за млечни и месодайни крави под селекционен контрол промяната засяга по-малък брой земеделски стопани, но предвид факта, че голяма част от тях имат комбинирани стопанства, отражението на това решение се мултиплицира върху цялото стопанство.

Анализът на данните за подпомагането в сектор „Биволовъдство“ дава основание за промяна на модела на модулирано подпомагане и въвеждане на еднакъв размер на подпомагането за всички заявени по Схемата за обвързано подпомагане за биволи. От кампания 2019 около 280 земеделски стопани, отглеждащи 12 500 бивола ще получат еднакъв размер на подпомагането.

От 2019 г. се въвежда и завишен размер на подпомагането с 10 % за първите 100 животни (овце-майки и/или кози-майки – млечни и месодайни) от всички стопанства, допустими за подпомагане по Схемата за обвързано с производството подпомагане за овце-майки и/или кози-майки под селекционен контрол. Чрез адаптирането на модела на подкрепа 55 % от земеделските стопанства ще получат по-високо ниво на подпомагане.

Изключение от тази възможност са животните в планинските райони, за които е обособена самостоятелна схема, чрез която се осигурява необходимото ниво на подкрепа.

Прагът и размерът на подпомагането са съобразени със структурата на стопанствата и необходимото ниво на подкрепа за запазване на прага им на устойчивост, при условията на обвързването им с пазарната реализация.

Анализът на данните от кампания 2017 и 2018 в сектор „Плодове и зеленчуци“ наложи въвеждането на промени в структурата на схемите за зеленчуци и актуализиране на част от нормативно определените добиви, необходими за доказване на реализация на продукцията за някои култури.

На база на резултатите от анализа бяха преразгледани условията за допустимост и критериите за подпомагане по съществуващите схеми за обвързано подпомагане за зеленчуци, в резултат на което са формирани допълнителни схеми за подпомагане, на база разходите за производство на единица култура. Културите в отделните схеми за обвързана подкрепа са комбинирани на база на приблизително еднакви разходи за производство на единица продукция, определени в технологичните карти за производство на отделните видове култури. Обособена е самостоятелна схема за обвързана подпомагане за пипер, поради значително по-високите разходи за производството в сравнение с другите култури. Адаптирането на нивото на подкрепа в съответствие с разходите за производство може да бъде отчетено на хектар от съответната култура, поради осигурената възможност земеделските стопани да отглеждат различни култури и да комбинират различните схеми за подпомагане. Разпределението на площите, съгласно актуализираните схеми за подпомагане, на база заявени площи от кампания 2018 е в съотношение: СЗ - картофи, кромид лук –зрял, чесън-зрял – 49 % от площите; СЗ - моркови, дини , пъпеши, главесто зеле – 28% ; СЗ - домати,краставици, корнишони, патладжан - 15% ; СЗ - пипер – 8%. В обхвата на измененията попадат площи, в около 10 000 заявления подадени през кампания 2018.

От кампания 2019 са въведени и някои облекчени условия за земеделските стопани, които им позволяват да комбинират всички видове полски култури, както и култури полско и оранжерийно производство при формиране на допустимите за подпомагане площи в стопанството.

В резултат на анализа са актуализирани добиви в схемите за обвързано подпомагане за някои овощни видове и оранжерийни зеленчуци, поради надвишаване на минимално изискуемите добиви за реализация на продукция по схемите над средните за страната за отделните култури.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 38а, ал. 4 от Закона за подпомагане на земеделските производители, предлагам да издадете предложената Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания.

Приложение:
1. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания;
2. Справка за отразяване на становищата, постъпили при съгласуването на проекта на Наредба;
3. Справка за отразяване на постъпилите бележки и предложения от проведената обществена консултация;
4. Постъпилите становища.

ВЕРГИНИЯ КРЪСТЕВА

Заместник-министър